

Cestování v čase v oddělení pro děti MěK Trutnov

Stanislava Žaludová

Když před třemi lety ukončil svoji činnost Klub medvídků, dlouho jsme přemýšleli, jakým směrem se dál bude ubírat naše snaha o spolupráci s dětmi nad rámec běžného půjčování knih.

Klubová setkávání „medvídků“ byla pro děti malé a nejmenší. Jejich počáteční zájem dokonce převyšoval kapacitní možnosti oddělení pro nejmenší čtenáře, dodnes nazývané „medvědí doupě“. Společně s dětmi jsme zažívali pěkné podvečery. Mezi ty, na které se nejčastěji vzpomíná, patří třeba volba miss Medvědice, dramatizace pohádky Mášinka a tři medvědi, medvědí olympiáda a dětmi nejvíce oblíbená oslava 80. narozenin medvídky Pú s opravdovým dortem ve tvaru jeho hlavy. Myslíme, že děti, které ve svých návštěvách těchto schůzek vytrvaly, si odnesly mnohé znalosti o životě všech druhů medvědů. Pro nás je ale potěšující, že všechny tyto děti se staly našimi čtenáři.

Bylo to pěkné období, které trvalo více než dva roky, ale cítili jsme, že nastal čas posunout se dál, věnovat se náročnější tematice a tím vzbudit zájem i trochu starších dětí. Především, že to není snadné ve městě, kde je kulturní zařízení s pořady pro děti na vysoké úrovni, kde sídlí základní umělecká škola a pět základních škol se svými zájmovými kroužky.

Byl založen Klub chytrých hlaviček, který sdružuje zvědavé děti do dvanácti let. Setkávají se pravidelně jedenkrát měsíčně. Při vymýšlení náplně setkávání nás napadlo mnoho témat a po dlouhém zvažování nakonec zvítězil projekt „Cestování v čase“. Měl, a protože stále trvá, tak vlastně má několik částí.

Část první – Starověké civilizace

Cestovat v čase se dá pouze imaginárně, ale naštěstí se o životě lidí z minulosti lze hodně dozvědět z toho, co po sobě zanechali. Tak jsme v tomto období společně skládali fascinující obraz světa ve starověku. Největší oblibě se těšily podvečery věnované Egypťanům, Řekům a Římanům, ale zavítali jsme i do Číny, Indie a Persie. Starověké civilizace jsou tématem tak obsáhlým, že bychom se mu mohli věnovat i několik let. Nechtěli jsme ale, aby schůzky Klubu chytrých hlaviček připomínaly školní hodiny dějepisu. A tak spíše zábavnou formou se děti dozvídaly, kdo vynalezl první písmo, jak se žilo v přelidněném Římě, který čínský císař měl palác s tisícem ložnic atd. Součástí schůzek byla vždy výtvarná dílna a tematicky laděné pohybové hry. Děti jsme seznamovali s knihami, které o starověkých civilizacích v knihovně máme. To, že si je potom nadšeně půjčovaly, bylo pro nás ukazatelem, že tato práce má svůj smysl.

Část druhá – Děti jako já

Při našem cestování jsme se vrátili do současnosti a porovnávali život dětí na nejrůznějších místech naší planety. Děti poznávaly život průmyslově vyspělých, ale i rozvojových zemí, život v pralesích, pouštích, rovinách i polárních oblastech. Vedli jsme je k tomu, aby si uvědomily, že všude nejsou stejně dobré podmínky k životu, ale že všude na světě mají děti své sny, touhy a přání, která jsou si navzdory dálce, která je dělí, velmi podobná (touží po úplné rodině, bojí se války,...). Při těchto schůzkách jsme se společně naučili vybranému chování v japonských čajovnách, učili jsme děti jíst rýži čínskými hůlkami a zažili u toho spoustu legračních okamžiků, kdy jsme se sobě vzájemně přiblížili.

Část třetí – Trutnov-legenda draka

V tomto období Trutnov zcela ovládli draci ve všech podobách. A tak i další činnost Klubu chytrých hlaviček byla věnována drakům. Na začátku tomu trutnovskému, který neodmyslitelně patří k pověsti o založení města, později všem drakům v bájích, pověstech a pohádkách celého světa. Měli jsme i dračí nocování se zajímavou noční stezkou odvahy po stopách trutnovských draků. Vytvořili jsme velké draky, kteří dodnes zdobí chodbu knihovny, vyráběli jsme dračí záložky atd., že se nám potom o dracích i zdálo.

Část čtvrtá – 750 let od zmínky o Trutnově

Znovu jsme při našich schůzkách cestovali časem až k samému založení města. Protože už v „dračím roce“ jsme děti seznámili s historií Trutnova, rozhodli jsme se tentokrát vytvářet makety města. V první polovině roku maketu města minulosti, tak jak si ho děti představují na základě získaných znalostí. V té druhé, nazvané „Postav si svůj Trutnov“, děti vytvářely maketu města v budoucnosti – takového, jaké by ho chtěly mít. Dětská fantazie nás mile překvapila a věříme, že byla v průběhu času formována i naším vyprávěním. V „Týdnu knihoven“ jsme prožili pohádkovou noc s rytířem Trutem, po kterém má město podle

pověsti svůj název. Stroj času jsme sice neměli, ale i tak si u nás děti s rytířem Trutem mohly vyzkoušet, jaké by to bylo, žít v době kamenné. Seznámily se se strašidly té doby, s úděsnými rituály, praštěnými pověrami a vyzkoušely i primitivní jeskynní malbu.

Část pátá – Zapomenutá řemesla

V lednu letošního roku jsme otevřeli vyprávění o tvořivé práci lidí, kteří při závislosti na přírodě vytvářeli a formovali svůj svět. Ten dnešní je spojený s nebývalým rozvojem techniky a s ním spjatého životního stylu. My jsme se opět rozhodli vrátit v čase a nahlížet do zmizelého světa štítařů, perníkářů, mistrů, tovaryšů, valchářů, bradýřů, kolovrátkářů a mnoha dalších. Budou to setkání věnovaná lidem, věcem a tvořivé práci, která prolíná celým životem člověka. Určitě se nedá postihnout celá šíře pradávnej rukodělné výroby, ale přiblížíme se jí tak, jak nám to čas dovolí.

Ve zpětném pohledu můžeme konstatovat, že tato forma práce velmi citlivě vede děti k uvědomování si své minulosti, vede je k lásce k rodnému městu a k vnímání všeho, co je na životě pěkné. V novém školním roce (od září tohoto roku) se budeme věnovat dětské etiketě, která má v působení na děti své nezaměnitelné místo. Nápadů na další setkávání Klubu chytrých hlaviček je mnoho, a tak nám držte pěsti, ať se mohou všechny uskutečnit